

Si Ťin-pching se setká s Joe Bidenem

- CZ24 News | 9. listopadu 2023

ČÍNA/USA: Čínský prezident se setká s americkým protějškem na summitu Asijsko-pacifického hospodářského společenství, který proběhne 14. - 16. listopadu v San Franciscu.

Čínský ministr zahraničních věcí Wang Ji odletěl do Washingtonu, kde by se měly dojednat podrobnosti případného setkání prezidentů USA a Číny příští týden na summitu APEC v San Francisku, které dosud bylo oficiálně potvrzeno jen Bílým domem. V San Francisku už se Si Ťin-pchingem počítají také na setkání se šéfy největších amerických společností.

O účasti čínského prezidenta na summitu Asijsko-pacifického hospodářského společenství, jehož 21 členských zemí se podílí přibližně na polovině světového HDP, se celkem nepochybovalo, protože spolu s BRICS se jedná se o základní hospodářské prostředí, ve kterém Čína operuje. Přímé setkání s americkým prezidentem Joe Bidenem však bylo dlouho nejisté. Americko-čínské vztahy jsou v takovém stavu, že podle čínského ministra zahraničních věcí nelze vrcholné schůzky obou představitelů „svěřit autopilotu“.

<https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-11-08/biden-xi-to-hold-talks-in-san-francisco-on-nov-15-kyodo-says>

O prolomení ledu se pokoušela v posledních měsících řada amerických vládních představitelů na cestách do Pekingu. Nejúspěšnější byla ministryně financí Janet Yellenová, která ve vládě reprezentuje progresivní křídlo Demokratické strany. Její jednání vyústila ve vytvoření pracovních skupin, které právě v těchto dnech virtuálně jednájí. Jedna se věnuje ekonomickým otázkám, zaneřádným americkými sankcemi a nejistotou konjunktury v obou zemích, a druhá finančním otázkám, kdy prudce klesá čínský zájem o nákupy amerického dluhu, ale klesá i zájem zahraničních firem o reinvestice v Číně.

Šance zlepšení vztahů se pokoušeli v sondovat Pekingu také šéfové velkých amerických společností. Nebyl to jen Elon Musk, jehož Tesla vyrábí auta v Šanghaji, ale zaletěl tam také neformální mluvčí amerického finančního sektoru James Dimon z JP Morgan Chase. Zvláště naléhavá byla cesta Tima Cooka z Apple, který byl v říjnu v Pekingu přijat ministrem hospodářství. Znervózňuje ho pokles odbytu nového amerického iPhoneu na čínském trhu. Problém však může být i jinde. Ve stejnou dobu nastoupila čínská konkurence z Huawei a ohromila Američany vlastním procesorem na bázi 7 nanometrů a vlastním výkonným operačním systémem. Sankce, které měly čínské technologie zabrzdit, evidentně nefungují.

Americký prezident i jeho čínský protějšek si uvědomují, že pro zásadnější vyjednávání mají jen velice krátké časové okénko. Tak tři měsíce, jak poznamenává agentura Bloomberg. Jakmile vypukne americká volební kampaň, kandidáti Republikánů i Demokratů se budou předhánět v tom, kdo je na Číňany tvrdší.

Před volbami v mezidobí se odehrálo něco podobného, když demokratická předsedkyně sněmovny Nancy Pelosiová vyrazila na Tchajwan a krátce poté byl nad územím Spojených států sestřelen čínský meteorologický balón považovaný za špionážní. Od té doby v USA převládala válečná rétorika, ve které je Čína prezentována jako ještě naléhavější protivník, než je Rusko.

Vztahy byly tak napjaté, že s ministrem obrany Lloydem Austinem nechtěli v Pekingu jednat ani

telefonicky. V té době však měl potíže i čínský ministr obrany Li Šang-fu, který byl nakonec v říjnu (po pouhých několika měsících ve funkci) bez dalšího vysvětlení odvolán. První známka oteplení přišla v podobě pozvánky pro ministra Austina na čínský zbrojní veletrh, kam asi vyrazí nižší šarže, ale byl to signál, že s ministrem se už mluví.

Problém je, že na čínské straně dosud nebyla tato ministerská pozice obsazena, takže partnery Američanů mohou být pouze generálové z vojenské komise Čínské komunistické strany. Ale témata kontroly jaderných zbraní, Tchajwanu (který je členem APEC) nebo plavby amerických válečných lodí podél čínského pobřeží patří nepochybně do agendy nadcházejícího setkání prezidentů, stejně jako velice aktuální klimatická spolupráce.

Nové téma do toho asi vnese pondělní návštěva kubánského předsedy vlády Manuela Marreo Cruze v Pekingu, kde se setkal se Si Ťin-pchingem. Čínský prezident prohlásil, že vztahy obou socialistických zemí jsou založeny na vzájemné důvěře a strategické koordinaci. „Čína bude i nadále pevně podporovat kubánský lid v odporu proti zahraničnímu vměšování a blokádám a v ochraně národní suverenity a důstojnosti,“ řekl Si podle zprávy na stránkách čínského ministerstva obrany.

http://eng.mod.gov.cn/xb/News_213114/TopStories/16264918.html

Bude zajímavé, jak si to Američané vyhodnotí. Nepochybně cítí, že Čína už je jiná. Už se jí diktovat nedá.

AUTOR: Zbyněk Fiala

[ZDROJ](#)